

Tampereen Autokuljetus Oy, maa-ainelain (555/1981) mukainen maa-ainelupahakemus Pälkäne, Kuuliala, Kulmala 635-415-5-2 ja Taustiala, Tausti-Sora 635-435-2-16

RYJA 13.03.2024 § 47
427/11.02.03/2023

ASIA

Päätös maa-ainelain (555/1981) 4 §:n mukaisesta hakemuksesta.

LUVAN HAKIJA

Tampereen Autokuljetus Oy
Teollisuustie 2
33960 PIRKKALA
Y-tunnus 0154972-4
Yhteyshenkilö Kai Peltoniemi, kai.peltoniemi@tampereenktk.fi

HAKEMUS

Hakemus koskee soran ottoa Pälkäneellä Kuulialan ja Taustialan kylissä kiinteistöillä Kulmala 635-415-5-2 ja Tausti-Sora 635-435-2-16. Kiinteistön 635-415-5-2 omistaa hakija ja kiinteistön 635-435-2-16 omistaa Tampereen kaupunki, joka on valtakirjalla valtuuttanut hakijan hakemaan lupaa maa-ainesten otolle.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Luvan hakeminen perustuu maa-ainelain (555/1981) 4 §:n 1. momenttiin. Sen mukaan laissa tarkoitettuun aineiden ottamiseen on saatava lupa.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (Maa-ainelain 7 §:n 1 momentti). Toimivalta maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisemiseen on Pälkäneen kunnan hallintosäännön (KV 13.12.2022 § 64) mukaisesti rakennus- ja ympäristöjaostolla (30 §).

ASIAN VIREILLETULO

Maa-ainelupahakemus on tullut vireille 24.8.2023.
Maa-ainelupahakemuksesta on täydennetty 12.9.2023.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Alueella ei ole voimassa olevaa maa-ainelupaa. Pälkäneen kunnan rakennuslautakunta on 7.11.2007 § 122 myöntänyt Tampereen Autokuljetus Oy:lle tiloille Kulmala RN:o 5:0 ja Raatolukko 1:51 (ma) maa-aineluvan, jonka voimassaolo on päättynyt 13.11.2017.

Hakija on hakenut alueelle uutta lupaa Pälkäneen kunnalta vuonna 2017, mutta lupaa ottamiseen ei myönnetty. Lupa-asiaa on käsitelty Vaasan hallinto-oikeudessa. Päätöksessä 5.2.2020 (01362/18/5701) todetaan, että hankkeesta aiheutuisi maa-ainelain 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja luonteeltaan peruuttamattomia seurauksia harjualueeseen ja Raatolukon supan lähiympäristöön. Hanke vaikeuttaisi lisäksi alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Tampereen Autokuljetus Oy haki päätökseen vielä valituslupaa KHO:sta, mutta lupaa ei myönnetty.

Hankealue sijoittuu 27.3.2017 hyväksytyyn Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 maakunnallisesti arvokkaalle Punamultalukko-Isokankaan harjulle (ge1), kasvutaajamien kehittämisvyöhykkeellä (kk6), matkailun ja

virikistyksen (mv), teknisen huollon kehittämisen kohdealueella (tk), maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (Mam) sekä Isokangas Syrjänharjun pohjavesialueelle (nro 0463551 A, luokka 1E). Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon mahdollisten maisemavaurioiden korjaustarve.

Suojelumääräyksen mukaan alueen erityispiirteitä haitallisesti muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Alueella saa kuitenkin ottaa kiviaineksia maisemavaurioiden korjaamiseksi. Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Vesienhoidon riskialueiksi todettujen pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesienhoitosuunnitelma sekä pyrkiä pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentämiseen.

Hanke sijoittuu Pirkanmaan harjumaisemien valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen Keisarinharju - Vehoniemenharju - Syrjänharju (VAMA)-osa-alueelle.

Raatolukon maa-ainosalue sijaitsee Pälkäneen kunnan 28.9.1995 vahvistetussa Isokangas-Kollolan osayleiskaavassa retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR) osoitetulla alueella. Kaavassa alue on osoitettu myös maa-aineksenottoalueeksi (eo). Lisäksi kaavaselostuksessa mainitaan, että Raatolukon ylälappeen puolelle soranottoa ei saa ulottaa. Kaavamääräyksissä on suositus, jonka mukaan maa-ainesten oton tulisi päättyä vuonna 2020.

Kiinteistön 635-435-2-16 omistaa Tampereen kaupunki, joka on valtakirjalla valtuuttanut hakijan hakemaan lupaa maa-ainesten otolle.

ALUEEN YMPÄRISTÖ JA OLOSUHTEET

Sijainti ja tieyhteys, lähimmät häiriintyvät kohteet

Raatolukon maa-ainosalue sijoittuu noin 3 km Pälkäneen keskustasta luoteeseen. Suunnitelma-alueita ympäröivät alueet ovat maa- ja metsätalouskäytössä. Alueella on myös runsaasti virkistyskäyttöä. Aluetta lähin Kankaanmaan teollisuusalue on itä-kaakossa, lähimmillään noin 400-450 m etäisyydellä suunnittelukiinteistöstä. Lisäksi Pälkäneen ampumarata sijaitsee suunnittelualueesta kaakkoon, noin 400 m etäisyydellä. Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat lännessä, noin 600 m etäisyydellä suunnitelmakiinteistöstä. Lähimmät asuinkiinteistöt eteläkaakossa sijaitsevat noin 650 m etäisyydellä suunnitelmakiinteistöstä.

Nykyisellään ottamisalueen maanpinnan taso vaihtelee +123...+149 (N2000), ollen matalimmillaan Raatolukon supan kaakkoisrinteellä suunnitelma-alueen luoteis-/ pohjoisosassa.

Alueelle liikennöidään VT 12:lta, Mustikkavuorentien ja Isokankaantien kautta. Teiden varrella on toiminnassa olevia maa-ainesten ottamisalueita. Myöskään liikennöintireitin välittömässä läheisyydessä ei ole asuinkiinteistöjä. Samaa liikennöintireittiä käytetään myös muiden maa-ainesten ottoalueiden liikennöintiin.

Luonto ja suojelualueet

Lähin luonnonsuojelualue, Syrjänharjun luonnonsuojelualue, sijaitsee noin 1,7 km etäisyydellä kaakossa. Suunnitelma-alueen läheisyydessä ei sijaitse muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja kohteita eikä suojeltavia rakennusperintökohteita.

Vesistöt ja pohjavesialueet

Lähin vesistö sijaitsee lähes kahden kilometrin etäisyydellä suunnitelma-alueesta.

Hanke sijoittuu Isokangas-Syrjänharjun 1E- luokan pohjavesialueelle (nro 0463551 A).

Isokankaan alueella harjumuodostuma on synkliininen, eli pohjavettä keräävä muodostuma. Kallioperä on korkeimmillaan alueen koillisosassa mm. Mustikkavuoren alueella, joka sijaitsee suunnitelma-alueesta koilliseen n. 1-1,5 km etäisyydellä. Pälkäneen ja Kangasalan rajalla ja noin 0,5 km Raatolukon kaakkoispuolella sijaitsee pohjaveden virtausta jakavat kalliokynnykset, joiden välisellä alueella pohjavesi virtaa Pälkäneen vedenottamon suuntaan. Raatolukon kaakkoispuolella sijaitsevan kalliokynnyksen kaakkoispuolella pohjaveden päävirtaussuunta on luoteesta kaakkoon ja etelään kohti Keiniänrannan Natura 2000-alueita, jonne purkautuu noin 1000 m³/d muodostuman pohjavettä. Orsivettä esiintyy sekä Mallasrannassa (3-5 m syvyydellä) että muodostuman koillislaidalla Kankaanmaan koillispuolella (4-7 m syvyydellä).

Pohjavesialueen lounaisreunalla sijaitsee Keiniänrannan Natura 2000-alue, jossa on suoraan pohjavedestä riippuvainen merkittävä ekosysteemi. Keiniänranta sijaitsee Raatolukon kaakkoispuolella olevan kalliokynnyksen toisella puolen (kalliokynnyksen kaakkoispuolella), joten suunnitelma-alueelta pohjavesi ei virtaa Keiniänrannan suuntaan.

Hankealue sijoittuu Pälkäneen kunnan Kinnalan vedenottamon kaukosuojavyöhykkeelle. Vedenottamosta otetaan vettä noin 400–450 m³/d. Lisäksi suunnitellun tekopohjavesihankkeen imeytysalue sijoittuu noin 260 metrin etäisyydelle suunnittelualueesta.

Tampereen Autokuljetus Oy on asennuttanut suunnitelma-alueelle kolme pohjavedenpinnan tarkkailuputkea maaliskuussa 2020. Alueen itäpuolella sijaitseva putki (PVP2) on ollut kuiva, kallio on asennettaessa tullut vastaan tasolla +110,64. Putket 1 ja 3 ovat PEH-putkia ja niistä on mahdollista tarvittaessa seurata myös pohjaveden laatua. Näissä putkissa PVP-taso on Raatolukon kaakkoisrinteellä ollut mittaushetkellä (PVP1) +107,72/108,99 ja Tampereen kaupungin kiinteistön puolella (PVP3) tasolla +109,19.

TOIMINNAN JA SEN LAAJUUDEN KUVAUS

Ottotoiminta

Lupaa haetaan maa-aineksen ottotoimintaan ja alueen maisemointiin. Lupaa haetaan 6 vuodeksi. Otettavan maa-aineksen kokonaismäärä on 100 000 k-m³ ja vuosittainen ottomäärä 16 667 k-m³. Ottamisalueen pinta-ala on noin 3,2 hehtaaria ja ottamisalueen maanpinnan taso vaihtelee +123...+149 (N2000). Pohjaveden keskimääräinen korkeusasema on +108 (N2000) ja korkein mitattu taso (v. 2020) on +109,2 (N2000). Ottotoimintaa ei tulla ulottamaan alle alueen alimman maanpinnan nykytason.

Maisemointiin liittyy maa-ainesten ottotarve, n. 100 000 k-m³, eli n. 200 000 t, jotta jyrkkä rinne saadaan loivennettua ja maisemoinnin kustannukset osin kompensoitua. Maa-aineksia otetaan jyrkän rinteiden alareunasta siten, että rinne loivenee n. 1:3...1:3,5 kaltevuuteen. Rinteiden loiventaminen on myös istutusten käytännön toteutuksen edellytys alueella liikkumisen ja työskentelyn turvallisuuden vuoksi. Työn loppuvaiheessa maisemoidaan alueelle johtavan tien vierusta, joka on aikaisemmalla lupakaudella avattu. Samassa yhteydessä myös alueen läpi kulkeva tie hävitetään.

Maisemointiin liittyy myös alueella olevien karkeampien materiaalien sekä maisemointioton seulonta- ja välppäystyö. Seulonnasta jääviä ylitteviä ei murskata, vaan ne käytetään maisemointiin. Seulontaa toteutetaan lyhyissä 1-2 viikon jaksoissa arviolta yhteensä 5-6 kertaa vuosittain (enintään 30 vrk/a). Päivätasolla seulonnan tuotanto vaihtelee 1500-3000 t/vrk.

Maisemointiottoon liittyy myös varastokasojen pito alueella. Varastokasoja pidetään maisemoitavien rintausten läheisyydessä tarpeen mukaan, ja ne toimivat samalla meluesteenä seulakoneelle.

Toiminta-ajat

Hakemuksen mukaan maa-ainesten ottamista ja siihen liittyvää toimintaa sekä kuljetuksia tehdään ympäri vuoden.

Kuormaamista ja kuljetusta tehdään hakemuksen mukaan maanantaista sunnuntaihin klo 6-22 ja soran seulontaa maanantaista perjantaihin klo 6-22.

Arviolta alueelta lähteviä kuljetuksia on päivätasolla keskimäärin 1-3. Arviolta kuljetus-ten määrä voi vaihdella yhden päivän aikana 1...30 rakennushankkeiden ollessa kausiluontoisia. Yhden vuoden aikana 40 t autokuljetuksia on alueelta tällöin km. 875 kpl.

Koneet, polttoaineet ja kemikaalit

Työssä käytetään pyöräkuormaajaa ja kaivinkonetta sekä seulaa. Mahdollisesti myös tela-alustaista puskukonetta. Soratuotteiden kuljetuksiin käytetään kuorma-autoja. Alueella ei ole pysyviä laitteistoja tai varsinaisia rakenteita. Hakijalla on erillinen tankkauspaikka lähialueella, jonka pohjarakenteessa on käytetty HDPE- kalvoa ja asianmukaisia alapuolisia rakennekerroksia.

Alueelle varataan imeytysmateriaalia vuotojen leviämisen estämistä ja keräämistä varten.

Koneita ei huolleta alueella. Mahdollisten öljyvahinkojen varalta pidetään alueella imeytysaineita vuotojen leviämisen estämistä ja keräämistä varten, alueella työskentelevä henkilöstö on koulutettu ympäristövahinkotilanteiden varalle. Seulontayksikön tankkaus tehdään tuomalla polttoaine niiden luokse. Tankkauksen ajaksi levitetään tankkauskohtaan alle maahan pressu, HDPE-kalvo tai vastaava suoja.

Käytetyn kaluston määrä ja koko valitaan kussakin vaiheessa tarpeen mukaiseksi. Kaluston kunto tarkistetaan ennen käyttöönottoa ja koneet viedään tarvittavaan huoltoon välittömästi vian ilmetessä, ennen töiden jatkamista. Tarve laajoille kuljetus- ja seulonta-ajoille perustuu kausittaiseen toimintaan, esimerkiksi betonitehtaille kuljetetaan materiaalia sopimusten mukaisesti.

Alueen jälkihoito ja maisemointi

Hankkeen varsinaisena tavoitteena on alueen jälkihoito ja maisemointi. Maisemointitoimenpiteillä tavoitellaan alueen jyrkkien rintausten loiventamista sekä Raatolukon supan reunan ennallistamista (ajoreitin poisto). Jyrkän rintauksen loiventamisella pyritään myös takaamaan turvallinen liikkuminen alueella.

Maisemoinnin yhteydessä Raatolukon supan reunaan ei tehdä muutostöitä sen ollessa täysin metsittyä. Nykyisellään alueen länsipuolella kulkeva tie poistetaan ja maisemoidaan.

Aluetta muotoillaan alueelta saatavilla omilla maamassoilla. Alueelle on aiempien lupien voimassa olon aikana kasattu pintamaita, joita voidaan osin hyödyntää maisemoinnissa. Maisemointiin ei käytetä alueen ulkopuolisia maita, mikäli tämä ei ole maisemoinnin kannalta välttämätöntä. Mahdolliset ulkopuoliset maat hyväksytetään erikseen lupaviranomaisella.

Pintamaiden pysyvyys juuri istutetuissa luiskissa on epävarmaa ja alueen omat luontaisesti hienorakeisemmat maat sitovat todennäköisesti aluksi paremmin vettä ja ravinteita. Luontainen karikekerros sekä edelleen humuspitoinen maannos alkaa muodostua, kun kasvillisuus alkaa sitoa kosteutta/ravinteita maaperään. Karkea arvio alueella nykyisellään olevien pintamaiden määrästä on n 5 000-10 000 k-m³.

Luontaisesti metsittyneet alueet jätetään koskemattomiksi. Lopputuloksessa maanpinta jätetään loivasti kumpuilevaksi. Maisemoinnin toteutuksessa sekä alueen loppuunsaattamisessa käytetään pyöräkuormaajaa sekä siirrettävää seulontalaitosta, sekä tarvittaessa kaivinkonetta viimeistelytyöissä.

Maisemointitoimet keskittyvät alueen kaakko- luode suuntaiseen rinteeseen, joka on valoisa, pääosin etelään päin avautuva rinne. Osa rinteestä jätetään joka tapauksessa puustoiseksi nykytilassaan. Rinteeseen istutetaan ryhmiin muutamia männyn ja katajan taimia ja alueelle kylvetään kangasajuruohon, sianpuolukan, variksenmarjan ja lampaannadan siemeniä, näiden saatavuuden mukaan. Siementen saatavuuden mukaan kylvetään myös kissankäpälää ja ahomansikkaa. Ennen kylvää rinteeseen tehdään tarvittaessa poikkisuuntaan 5 cm syviä urteita 30 cm välein, jotta vähennetään siementen valumista sadeveden mukana. Lisäksi huomioidaan alueelle tulevat polut/kulkureitit, jotka jätetään istuttamatta. Tien vierustan muotoiltavalle alueelle puolestaan istutetaan puuntaimia tiheyteen n. 2000 kpl/ hehtaari. Taimina käytetään maaston kasvillisuuteen sopivia havupuita. Tiheys/määrä tarkastetaan vielä paikalliselta metsänhoitoyhdistykseltä ennen istutusta. Kiinteistön 635-415-5-2 kuorimaton alue palautetaan niin ikään metsätaloustalouteen metsänhoitoyhdistyksen istutusohjeiden avulla. Istutussuunnitelma hyväksytetään erikseen Pälkäneen kunnalla ja siinä tullaan huomioimaan myös alueen mahdollinen ulkoilureitistö.

Kaivannaisjätteet ja muu jätehuolto

Kaivannaisjätteen kokonaismääräksi arvioidaan 200 m³-ktr pintamaata. Pintamaita käytetään alueen maisemoinnissa. Lisäksi arvioidaan olevan 100 m³-ktr kantoja ja hakkuutähteitä, jotka toimitetaan energiapuuksi. Toiminnasta ei toimitetun suunnitelman mukaan oleteta syntyvän muunlaista jätettä.

Öljyjä, voiteluaineita tai muita ympäristölle haitallisia aineita ei varastoida alueella. Jätteet toimitetaan heti tai työvuoron päätteeksi alueelta pois asianmukaiseen jätteenkäsittelyyn ja huomioidaan vaadittu jätelainsäädännön mukainen kirjanpito. Työn pienen mittakaavan ja tilapäisluonteen vuoksi em. materiaaleja ei kerry merkittäviä määriä. Pölyntorjunnassa käytettyä kasteluvettä tuodaan säiliöautolla.

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA NIIDEN RAJOITTAMINEN

Ympäristöolosuhteet ja vaikutukset ympäristöön

Hankealue ja sen ympäristö ovat pääosin asumatonta metsätalouskäytössä olevaa aluetta. Toiminta-alueen läheisyydessä ei ole kouluja, päiväkoteja, terveydenhoidon laitoksia tai vastaavia, eikä ympäristössä ole teollisuutta tai muita toimintoja, joihin suunnitellulla toiminnalla voisi olla vaikutuksia.

Hanke on suunniteltu siten, että siitä ei aiheudu merkittäviä haittoja luonnolle, vesistöille, pohjavedelle tai alueen muille toimintoille. Merkittävimmät vaikutukset ovat pöly ja melu. Vaikutukset jäävät pääasiassa hankealueelle ja vaikutuksia voidaan ehkäistä tehokkaasti hakemuksessa esitetyin menetelmin.

Vieraslajeja torjutaan siten, että maisemointiin käytetään kokonaisuudessaan vain alueen omia pinta- ja hienoainespitoisia maita.

Pöly- ja melupäästöt

Seulontaan liittyvän melun sekä pölyn leviämistä ehkäistään BAT-menettelyin.

- Jalostusprosessin meluntorjunta myös varastokasojen sijoittelulla, kaluston tärisevien osien kumivaimentimilla ja keskeisten meluavien komponenttien koteloineilla.
- Materiaalin käsittelyssä pudotuskorkeudet kauhasta pidetään matalina sekä melun että pölyn ehkäisemiseksi
- Seulontalaitteisto sijoitellaan rintausten ja varastokasojen suojiin.

Edellä mainituilla menettelyillä pyritään erityisesti estämään melun ja pölyn leviäminen alueelta. Pelkkä etäisyysvaimennus huomioiden noin 100 metrin etäisyydellä seulontalaitteistosta melutaso arvioidaan olevan alle 50 dB, mikäli seulavaunun lähteväksi äänitehotasoksi oletetaan 100 dB. Melutasossa ei ole huomioitu muita lisävaimennustekijöitä, muun muassa säätä ja esteitä. Melulle alttiita kohteita ei ole merkittävän etäisyyden päässä suunnitelma-alueesta. Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole asutusta. Seulontayksikkö voidaan sijoittaa rintausten tai varastokasojen suojiin. Lisäksi suunnitelma-alueen sijainnin takia, toiminnasta johtuvia melu- tai pölyhaittoja ei ole todennäköisesti odotettavissa.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Alueelle asennetuista pohjavesiputkista seurataan pohjaveden pinnankorkeutta neljännesvuosittain alueen maisemointiin liittyvän ottotoiminnan yhteydessä, sekä vuosi maisemoinnin loppuun saattamisen jälkeen. Lisäksi pohjaveden laatua on mahdollista seurata pohjavesiputkesta TAK_RL3, jossa pohjavedenpinta on todennäköisimmin riittävän korkealla näytteenottoa ajatellen (putken materiaali PEH). Valvova viranomaisen määrittelee näytteenottotaajuuden ja tutkittavat analyysit, suunnitelmassa on alustavasti esitetty teetettävät analyysit.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta on kuulutettu Pälkäneen kunnan verkkosivuilla 5.9.-12.10.2023. Hakemusasiakirjat ovat olleet kuulutusajan nähtävillä verkkosivuilla. Hakemuksen vireille tulosta on ilmoitettu Sydän-Hämeen Lehdessä 6.9.2023. Asianosaisille on ilmoitettu hakemuksesta 6.9.2023 lähetetyllä kirjeellä ja heille on varattu tilaisuus tulla kuulluksi.

Pyydetty lausunnot

Lupahakemuksesta on pyydetty lausunnot 5.9.2023 lähetetyllä lausuntopyynnöllä Pirkanmaan ELY-keskukselta, Pirkanmaan Liitolta,

terveydensuojeluviranomaiselta sekä Pälkäneen kunnan tekniseltä lautakunnalta. Lisäksi on pyydetty lausunto Pirkanmaan maakuntamuseolta 5.10.2023 päivätyllä lausuntopyynnöllä.

Pälkäneen kunnan tekninen lautakunta toteaa 23.10.2023 antamassaan lausunnossa seuraavaa:

- 1) ottamistoimintaa ei suositella vedenottamon läheisyydestä johtuen
- 2) mikäli ottamistoimintaan myönnetään lupa, tulee määrän perustua alueen ennallistamiseen.

Terveydensuojeluviranomainen esittää 29.9.2023 lausuntonaan seuraavaa:

Terveydensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan pohjavesialueille ei tulisi sijoittaa toimintoja, mitkä voivat aiheuttaa pohjaveden pilaantumista. Mikäli lupa kuitenkin myönnetään, toiminta tulee järjestää siten, ettei se vaaranna tai pilaa pohjaveden laatua. Mikäli toiminnasta tulee valituksia, on toiminnanharjoittaja velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin niiden poistamiseksi.

Pirkanmaan ELY-keskus toteaa 10.11.2023 antamassaan lausunnossa seuraavaa:

Kaavoitus

Maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti arvokkaalle Punamultalukko-Isokankaan harjulle (ge1), kasvutaajamien kehittämisvyöhykkeellä (kk6), matkailun ja virkistyksen (mv), teknisen huollon kehittämisen kohdealueella (tk), maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (Mam) sekä Isokangas-Syrjänharjun pohjavesialueelle (nro 0463551 A, luokka 1E). Suunnittelualue sijoittuu Kinnalan vedenottamon kaukosuojavyöhykkeelle. Lisäksi tekopohjavesihankkeen imeytysalue sijoittuu noin 260 metrin etäisyydelle suunnittelualueesta. Alueella on voimassa Isokangas-Kollolan osayleiskaava, jossa alue on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR) ja myös maa-aineksenottoalueeksi (eo). Maakuntakaavan kannalta tärkeimmät lupaharkinnassa huomioon otettavat näkökulmat liittyvät alueen maiseman ja geologisten arvojen vaalimiseen, pohjaveden suojeluun sekä virkistyskäytön kehittämiseen kaavojen pääkäyttötarkoitusten mukaisesti.

Suunnitelma-alueen tila, maisemointi ja luontoarvot

Aiempi maa-ainesten otto on aiheuttanut alueelle merkittäviä maisemavaurioita. Alueen puusto on aikaisemman luvan aikana poistettu ja soranoton päätyttyä alue on osittain metsittynyt luontaisesti, erityisesti luoteisosassa. Nykyisellään alue ei ole kaikilta osin turvallista ympäristöä mm. kaavassa osoitetun käyttötarkoituksen eli virkistyskäytön kannalta. Näin ollen alueella on selkeä tarve maisemavurioiden korjaamiselle ja maisemoinnille.

ELY-keskuksen luontotietoa sisältävässä paikkatietoaineistossa ei ole havaintoja huomionarvoisista lajeista tai luontotyypeistä ottamisalueelta tai sen lähiympäristöstä. Tämä aineisto ei kuitenkaan ole kattava, ja vastuu paikallisten luontoarvojen huomioimisesta on hankkeesta vastaavalla taholla.

Lupahakemuksessa on kuvailtu alueen maisemointisuunnitelma, joka koskee pääosin kaakkois-luoteisosien jyrkkiä rinteitä. Suunnitelman mukaan luontaisesti metsittyneet alueet jätetään muokkaamatta ja alueen etelään päin suuntaavaan rinteeseen tehdään loivennuksia sekä istutetaan harvakseltaan puuryhmiä ja harjulajiston siemeniä. ELY keskus pitää hyvänä, että valoisa etelärinne jätetään metsittämisen ulkopuolelle. Entiset soranottoalueet voivat oikeanlaisten jälkihoitotoimenpiteiden myötä toimia

uuselinympäristönä avoimuutta ja valoisuutta vaativalle uhanalaiselle paahtelajistolle. Osa rinteestä suositellaan jätettävän kylvöjen ulkopuolelle, jolloin alueelle on mahdollista levitä tai muuten muodostua alkuperäisen kasvilajiston esiintymiä.

Törmäpääsky

Soran ottamisalueen rinteeseen voi olla ottamisen päätyttyä muodostunut erittäin uhanalaisen törmäpääskyn pesimäyhdyskuntia. Törmäpääsky on rauhoitettu lintulaji, jonka pesintää ei saa häiritä. Törmäpääsky ei ole herkästi häiriintyvä laji, joten maa-ainestenottoa voidaan harjoittaa läheisyydessä. Seinämää/kasaa, jossa pesäkolot ovat, ei saa rikkoa tai kaivaa niin, että pesät voivat vahingossa tuhoutua. Alueelle mahdollisesti muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Maisemoinnissa voidaan jättää törmäpääskyille soveltuvia rintauksia, mikäli se on alueen turvallisuuden puitteissa mahdollista.

Tarkkailu

Alueelle asennetusta pohjavesiputkista seurataan pohjaveden pinnankorkeutta neljännesvuosittain (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa). Maisemointisuunnitelma sisältää lisäksi ehdotuksen pohjaveden laadun tarkkailusta. Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että pohjaveden laatua alueella on tarpeellista seurata maisemointisuunnitelmassa ehdotetun tarkkailusuunnitelman mukaisesti, jotta saadaan käsitys alueen pohjaveden laadusta ja mahdollisista maa-aineksen oton sekä maisemointitöiden aiheuttamista vaikutuksista pohjaveden laatuun.

Alueen pohjaveden laadun ja ottamisen vaikutusten selvittämiseksi tulee alueen pohjavesiputkesta vuosittain otettavasta näytteestä analysoida sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määritysraja 50 µg/l) sekä aistinvaraisesti haju ja maku. Vedenlaatonäytteet tulee olla asiantuntevan näytteenottajan ottamia ja näytteenoton tulee vastata laboratorion laatukriteerejä (sertifioitu/akkreditoitu). Lisätietoa laadun tarkkailusta löytyy Maa-ainesten ottaminen: opas kestävään käyttöön (2023) s.133. Tarkkailuohjelmaa voidaan tarkistaa tulosten pohjalta. Vuosittaiset tulokset tulee toimittaa tiedoksi myös Pirkanmaan ELY-keskukseen (kirjaamo.pirkanmaa@elykeskus.fi).

Melu ja pöly

Suunnitelma-alueen sijainnin takia, toiminnasta johtuvia melu- tai pölyhaittoja ei ole todennäköisesti odotettavissa. Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole asutusta ja muitakaan melulla alttiita kohteita ei ole suunnitelma-alueen läheisyydessä. Pöly- ja meluvaikutusten minimoimiseksi seulontayksikkö tulee kuitenkin sijoittaa rintauksen tai varastokasojen suojaan.

Ottamistoiminta

Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Näitä aineita ei tulisi varastoida pohjavesialueilla ja niiden käsittelyssä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta. Mikäli aineita joudutaan poikkeustilanteessa varastoimaan ja käsittelemään pohjavesialueella, tulee kiinnittää erityistä huomioita maaperän ja pohjavedensuojeluun.

Tukitoiminta- ja huoltoalueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty.

Alueelle tulee varata imeytysainetta, jonka avulla mahdolliset öljy- tai polttoainevuodot voidaan kerätä talteen. Vuotojen torjuntaa varten koneissa on hyvä olla käytössä letkurikkoventtiilit ja imeytysmattoa. Koneet ja huoltoautot on syytä varustaa alkusammutuskalustolla tulipalon varalle. Toiminnan järjestämisessä tulee ottaa huomioon myös työturvallisuus. Ottamisalueella tulee huolehtia esimerkiksi siitä, että sinne ei muodostu sortumalla alttiita jyrkkiä luiskia tai talviaikana routalippoja.

Onnettomuuksia ottamisalueella voidaan estää oikeilla työtavoilla etenkin luiskien ja rinteiden läheisyydessä. Alueen yleistä turvallisuutta voidaan parantaa suoja-aidoilla, informaatiotauluilla, varoitusmerkeillä, valvonnalla sekä estämällä asiattomien henkilöiden ja ajoneuvojen liikkuminen alueella asentamalla ottamisalueelle johtaville teille lukittavat puomit tai muut esteet.

Myös pölyn ja melun vähentämistoimenpiteet ovat työsuojelullisesti perusteltuja. Mahdollisista ympäristöön kohdistuvista onnettomuus- ja häiriötilanteista ilmoitetaan pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. Onnettomuus- ja häiriötilanteista aiheutuvat ympäristö- ja muut vahingot pyritään estämään tai rajaamaan mahdollisimman tehokkaasti. Häiriön sattuessa toiminnanharjoittajan tulee keskeyttää toiminta ja poistaa häiriö ennen tuotannon jatkamista. Jos maaperään tai pohjaveteen on päässyt jätettä tai muuta ainetta, joka saattaa aiheuttaa pilaantumista, on aiheuttajan välittömästi ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle. Ottamiseen liittyvät toiminnot tulee järjestää siten, ettei niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua.

Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemys esitetystä maisemointisuunnitelmasta

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että lupahakemuksen mukainen suunnitelma on tarkoituksenmukainen korjaamaan alueen maisemavaurioita. Otettaessa huomioon maisemavaurioiden laajuus alueella, suunnitelman mukainen 100 000 m³:n suuruinen maa-ainesten otto on hyväksyttävissä maisemavaurioiden korjaus- ja maisemointitoimenpiteiden toteuttamiseksi. Aiemmin syntyneet maisemavauriot voidaan suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä sopeuttaa riittävästi alueelle tyypilliseen koskemattomaan harjumaisemaan. Maisemointisuunnitelma myös edesauttaa alkuperäisen kaltaisen eliöstön palautumista alueelle. Kun ylijyrkkiä paljaita rinteitä loivennetaan ja kasvitetaan, niin alueen turvallisuus paranee ja se palvelee myös maakuntakaavaan 2040 sisältyvää virkistyskäyttöä.

Pirkanmaan liitto toteaa 8.11.2023 antamassaan lausunnossa seuraavaa:

Pirkanmaan liitossa on valmisteilla kokonaismaakuntakaavaa täydentävä Pirkanmaan vaihemaakuntakaava elonkirjon ja energian teemoista. Kaavaluonnos on ollut nähtävillä kesällä 2023, ja siinä hankesuunnittelualueella on merkinnät: valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (korvaa aiemman Ma -merkinnän) ja pohjavesialue (korvaa aiemman merkinnän).

Pirkanmaan liitto toteaa, että maa-ainesten ottaminen on kohteessa mahdollista maakuntakaavan ge-alueisiin sisältyvän suojelumääräyksen puitteissa maisemavaurioiden korjaamiseksi. Lisäksi Pirkanmaan liitto korostaa, että perusteltaessa maa-ainesten ottamista maisemavaurioiden

korjaamisella, tulee ottamismäärien olla kohtuullisia ja suhteutettavissa saavutettaviin ympäristöhyötyihin. Maisemavaurioiden korjaamisessa tavoitteena tulee olla erityisesti maisemakuvan siistiminen, harjuluonnon palauttaminen, alueen sopeuttaminen ympäröivään luontoon ja maisemaan huomioiden alueen tuleva maankäyttö ja alueen erityispiirteet. Jyrkkien rintausten loiventaminen on perusteltua myös alueella liikkuvien turvallisuuden kannalta. Em. lisäksi toivottavaa olisi, että maisemointitoimilla voitaisiin samalla edistää harjuluonnon monimuotoisuutta.

Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa 30.10.2023 antamassaan lausunnossa seuraavaa:

Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että Syrjänharjun alueen maisemallisten arvojen osalta soranottoalueen maisemoiminen on oikea toimenpide eikä maakuntamuseolla ole sen suunnitelmista alueen maisemallisten arvojen osalta huomautettavaa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta maakuntamuseo toteaa, ettei hankealueelta eikä sen läheisyydestä tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muita arkeologisia kohteita. Alue on pinta-alaltaan hyvin pieni, ja myös sen arkeologista potentiaalia voidaan pitää vähäisenä, joten arkeologisen kulttuuriperinnön osalta maakuntamuseolla ei ole hankkeesta huomautettavaa.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei jätetty kirjallisia muistutuksia tai mielipiteitä hakemuksen nähtävillä olon aikana.

Hakijan kuuleminen

Hakijaa on kuultu annetuista lausunnoista. Hakija on toimittanut yhteisen vastineen annetuista lausunnoista **27.11.2023**.

Hakija on tutustunut em. lausuntoihin. Hakijalla on pitkä kokemus maa-aines- ja ympäristölupien mukaisesta toiminnasta. Toiminta ja käytännöt ovat vakiintuneita, ja alueen maisemointiin liittyvässä maa-ainesten ottotoiminnassa huomioidaan pohjaveden suojelutarve. Alueella ei säilytetä tai tankata ajettavia koneita. Tampereen Autokuljetus Oy:llä on erillinen tankkauspaikka lähialueella, jossa ko. toiminnot voidaan tehdä, ja ajettavia koneita säilytetään. Koneita ei huolleta alueella. Mahdollisten öljyvahinkojen varalta pidetään lisäksi alueella imeytysaineita saatavilla, alueella työskentelevä henkilöstö on koulutettu ympäristövahinkotilanteiden varalle. Seulontayksikön tankkaus tehdään tuomalla polttoaine niiden luokse. Tankkauksen ajaksi levitetään tankkauskohtaan alle maahan pressu, HDPE-kalvo tai vastaava suoja. Tankkaaja tarkkailee tilannetta koko tankkaustapahtuman ajan. Kohteessa on pohjavesiputki, josta työn aikana ote-taan laatu näytteitä lupamääräysten mukaisesti, ja näin voidaan seurata lähialueen pohjaveden tilaa/ laatua. Alueella on useampia putkia, joista voidaan tarvittaessa seurata myös pohjavedenpinnan tasoa. Mikäli alueella halutaan säilyttää ajettavia koneita, hyväksytetään niiden pohjamaasta eristetyn säilytysalueen suunnitelmat erikseen ennen niiden toteutusta valvovalla viranomaisella.

Hankkeen tarkoituksena on maisemoida alue vastaamaan paremmin kaavan mukaista käyttötarkoitusta ja loiventaa vaarallisen jyrkkä rintausta, jolloin myös alueen virkistyskäyttömahdollisuudet paranevat. Yhtenä lähtökohdana on huomioida osin alueella jo oleva säilytettävä puusto, harjuluonnon palauttaminen sekä istutussuunnitelman yhteydessä jättää alueelle soveltuvin osin myös paahdeympäristöjä.

Katselmus

Alueella on tehty katselmus hakijan edustajien kanssa lupahakemuksen johdosta 6.10.2022.

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 30 §
Valmistelija	Elina Heinonen, ympäristötarkastaja p. 040 829 1178, elina.heinonen@palkane.fi
Esitys	Johtava rakennustarkastaja Arttu Jokinen

Pälkäneen rakennus- ja ympäristöjaosto päättää myöntää Tampereen Autokuljetus Oy:lle maaaineslain 4 §:n mukaisen luvan soran ja hiekan ottamiseen sekä seulontaan Taustialan ja Kuulialan kylissä tiloilla Kulmala 635-415-5-2 ja Tausti-Sora 635-435-2-16. Lupa myönnetään hakemuksen ja alla olevien lupamääräysten mukaisena.

Lupamääräykset:

1. Lupa on voimassa 6 vuotta päätöksen antopäivästä lukien. Ottamissuunnitelman mukaiselta alueelta (3,2 ha) otettavan maa-aineksen kokonaisottomäärä on 100 000 k-m³ ja vuotuinen ottomäärä on 16 667 k-m³. Alin sallittu ottotaso on + 132 (N2000).
2. Ennen maa-ainesten ottamistoiminnan aloittamista sallitut ottotasot ja kaivualueen rajat on merkittävä asianmukaisesti näkyviin. Ottamisalueelle tulee sijoittaa vähintään yksi korkeustasoa osoittava korkeusporttia. Korkeudet on sidottava valtakunnalliseen korkeusjärjestelmään. Kaivualue tulee rajata työmaa-aidalla tai lippusiimalla. Ottamisalueen rajan ulkopuolelle on asetettava ottamistoimintaa ja siitä aiheutuvaa vaaraa ilmoittavat taulut. Kulku ottamisalueelle tulee estää esim. puomilla, kun alueella ei ole toimintaa.
3. Luvanhaltijan on pyydettävä ennen luvanmukaisen toiminnan aloittamista valvontaviranomaista suorittamaan alueella aloituskatselmus, jossa tarkastetaan mm. ottamis- ja kaivualueen rajamerkit sekä tienvarren kyltti.
4. Luvan saajan tulee nimetä ottamistoiminnalle vastuuhenkilö, jolla on kyseiseen tehtävään riittävä asiantuntemus. Vastuuhenkilö vastaa, että maa-ainesten otossa ja alueen jälkihoidossa noudatetaan lupamääräyksiä. Luvan saajan on toimitettava vastuuhenkilön yhteystiedot valvontaviranomaiselle ennen ottamistoiminnan aloittamista. Vastuuhenkilön vaihtumisesta on ilmoitettava valvontaviranomaiselle.
5. Alueelle asennetuista pohjavesiputkista seurataan pohjaveden pinnankorkeutta neljännesvuosittain (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa).

Alueen pohjaveden laadun ja mahdollisten maa-aineksen oton sekä maisemointitöiden aiheuttamien vaikutuksien selvittämiseksi tulee alueelle asennetusta pohjavesiputkesta vuosittain otettavasta näytteestä analysoida sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määräysraja 50 µg/l) sekä

aistinvaraisesti haju ja maku. Vuosittaiset tulokset tulee toimittaa Pälkäneen ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tiedoksi myös Pirkanmaan ELY-keskukseen ja Pälkäneen kunnan tekniselle lautakunnalle.

Pohjaveden korkeuden ja laadun seurantaan tehdään ottotoiminnan yhteydessä, sekä vuosi maisemoinnin loppuun saattamisen jälkeen.

Mikäli tulosten perusteella havaitaan, että toiminnasta aiheutuu pohjaveden laadun heikkenemistä, on toiminnanharjoittajan ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin haittojen poistamiseksi. Valvontaviranomainen voi tarkkailutulosten perusteella muuttaa tarkkailusuunnitelmaa.

6. Maa-ainesten varastointi ja käsittely sekä alueet, joilla työkoneet ja kuljetuskalusto liikkuvat, tulee hoitaa niin, että haitallinen pölyäminen voidaan tehokkaasti estää. Pölynsidontaan tulee käyttää puhdasta vettä. Pölynsidontaan ei saa käyttää kemikaaleja, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia pohjaveden laatuun.
7. Seulontaan liittyvän melun sekä pölyn leviämisen ehkäisemisessä tulee hyödyntää parasta käyttökelpoista tekniikkaa.
8. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee toimittaa asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan tai laitokseen hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi. Toiminnassa syntyvät vaaralliset jätteet on säilytettävä tiiviillä alustalla katetussa ja lukitussa tilassa siten, että vuototapauksissa jätteet saadaan kerättyä talteen. Jätteiden laadut tulee ilmetä niiden varastointipakkauksesta. Jätettä siirrettäessä ja luovutettaessa on jätteen haltijan laadittava vaarallisesta jätteestä ja pilaantuneesta maa-aineksesta siirtoasiakirja.
9. Toiminnassa on noudatettava kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa sekä valtioneuvoston asetuksessa kaivannaisjätteistä (190/2013) annettu ja säädöksiä. Luvan saajan on huolehdittava siitä, että alueelta kuorittavat ja kaivettavat maa-ainekset varastoidaan siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumista.
10. Alueella ei tule säilyttää tai tankata ajettavia koneita. Koneiden huoltotoimenpiteet tulee tehdä muualla kuin ottamisalueella.

Seulontalaitteiston tankkaus ja koneiden välttämättömät huoltotoimenpiteet tulee tehdä paikalla, joka on suojattava imeytysmatolla, HDPE-muovikalvolla tai vastaavalla tiiviillä rakenteella, joilla voidaan estää vuotojen pääsy maaperään ja pohjaveteen. Tankkauspaikalla maaperäsuojauksen tulee olla niin laaja, että se kattaa myös tankattavan työkoneen alan.

Seulontalaitteistolle tuotavan polttoaineen säiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta.

Mikäli alueella halutaan säilyttää ajettavia koneita, tulee niiden säilyttämistä varten toteutettavan pohjamaasta eristetyn säilytysalueen suunnitelmat hyväksyttävä valvovalla viranomaisella ennen niiden toteutusta.

11. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Mikäli aineita joudutaan poikkeustilanteessa varastoimaan ja käsittelemään pohjavesialueella, tulee niiden käsittelyssä noudattaa erityistä huolellisuutta ja huomioita maaperän ja pohjaveden suojeluun.
12. Ottamiseen liittyvät toiminnot tulee järjestää siten, ettei niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on alueella oltava riittävä määrä imeytysmateriaalia saatavilla. Vuotojen torjuntaa varten koneissa on hyvä olla käytössä letkurikkoventtiilit ja imeytysmattoa. Koneet ja huoltoautot on syytä varustaa alkusammutuskalustolla tulipalon varalle.

Mikäli öljyä tai muuta pohjavesille haitallista ainetta pääsee maaperään tai pintavesiin, luvan saajan tulee ryhtyä tarpeellisiin toimiin haitan poistamiseksi ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Polttoaine- tai öljyvuodoista tulee ilmoittaa Pirkanmaan pelastuslaitokselle ja Pälkäneen ympäristönsuojeluviranomaiselle. Maaperän pilaantumiseen johtaneista polttoaine- ja öljyvuodoista tulee lisäksi ilmoittaa Pirkanmaan ELY-keskukselle.

13. Törmäpääsky on rauhoitettu lintulaji, jonka pesintää ei saa häiritä. Alueelle mahdollisesti muodostuneet yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa.
14. Alueella saa suorittaa soran ja hiekan ottamista ympäri vuoden maanantaista perjantaihin klo. 6.00-22.00.
15. Maisemointi ja jälkihoitotoimenpiteet tulee toteuttaa esitettyjen suunnitelmien mukaisesti.

Alueen muotoilussa tulee käyttää alueelta saatavia omia maamassoja. Maisemointiin ei tule käyttää alueen ulkopuolisia maita, mikäli tämä ei ole maisemoinnin kannalta välttämätöntä. Mahdolliset ulkopuoliset maat hyväksytetään erikseen lupaviranomaisella.

Alueen jyrkkä rintausta tulee loiventaa kaltevuuteen n. 1:3...1:3,5.

Luontaisesti metsittyneet alueet tulee jättää koskemattomiksi. Aikaisemmalla lupakaudella avattu tien vierusta tulee maisemoida ja alueen läpi kulkeva tie hävittää. Maa-ainesalueen pohja jätetään loivasti kumpuilevaksi.

Alueen kaakko-luode suuntainen rinne tulee jättää osittain puustoiseksi, siltä osin kuin se nykytilanteessa on. Lisäksi tulee istuttaa harvakseltaan puuryhmiä ja harjulajiston siemeniä. Etelärinteeseen suositellaan myös jätettäväksi alueita kylvöjen ulkopuolelle, jotta mahdollistetaan alkuperäisten kasvilajiston esiintyminen.

Tien vierustan muotoiltavalle alueelle tulee istuttaa puuntaimia tiheyteen n. 2000 kpl/ hehtaari. Taimina tulee käyttää maaston kasvillisuuteen sopivia havupuita.

Maisemoinnissa ja alueen jälkihoidossa tulee huomioida alueen ulkoilureitistö.

16. Maa-ainesten ottamisen loputtua kaikki alueelle ja sen välittömään läheisyyteen pystytetyt rakennelmat on purettava ja kuljetettava pois ja alue on siistittävä.
17. Maa-ainesluvan haltijan on viipymättä ilmoitettava ottamisen päättymisestä valvontaviranomaiselle. Valvontaviranomainen suorittaa lopputarkastuksen luvan haltijan pyynnöstä ottamistoiminnan päättymisen jälkeen tai luvan voimassaoloajan umpeuduttua.
18. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa laitoksen käytöstä, tarkkailusta ja huoltotoimenpiteistä.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä maa-aineslain 23 a §:n mukainen ilmoitus vuosittain otetun maa-aineksen määrästä seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä NOTTO-rekisteriin. Mikäli tietoja ei ilmoiteta sähköisesti, tulee ne ilmoittaa kunnan valvontaviranomaiselle vuosittain 31.1. mennessä (maa-ainesasetus 9 §).

Vakuus

Ennen maa-ainesten ottamiseen ryhtymistä hakijan on lupaehtojen täyttämisen ja jälkihoidon varmistamiseksi asetettava maa-aineslain 12 §:n mukainen vakuus 17 500 € (~ 5000 €/ha). Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kaksi vuotta luvan päättymisen jälkeen.

Vakuus voidaan palauttaa aiemmin tai osin, jos lupamääräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutusta ja maisemointia tehdään osissa ja kun alueet on lopputarkastuksessa katsottu hyväksyttävästi jälkihoidetuksi. Mikäli jälkihoitoa ei hyväksytä ja luvanhaltija ei määräyksestä huolimatta hoida jälkihoitovelvoitetta, ympäristönsuojeluviranomainen voi teettää tarpeelliseksi katsomansa työt käyttämällä hakijan asettamaa vakuutta.

Päätöksen perustelut

Alueella on voimassa Isokangas - Kollolan osayleiskaava (hyv. 1992, vahv. 1995). Kaavahierarkian mukaisesti alueella noudatetaan ensisijaisesti tätä oikeusvaikutteista osayleiskaavaa. Osayleiskaavassa alue on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR). Kaavassa alue on osoitettu myös maa-aineksenottoalueeksi (eo).

Lisäksi alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040. Maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti arvokkaalle Punamultalukko-Isokankaan harjulle (ge1), kasvutaajamien kehittämisvyöhykkeellä (kk6), matkailun ja virkistyksen (mv), teknisen huollon kehittämisen kohdealueella (tk), maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (Mam) sekä Isokangas-Syrjänharjun pohjavesialueelle (nro 0463551 A, luokka 1E). Maa-ainesten ottaminen on kohteessa mahdollista maakuntakaavan ge-alueisiin sisältyvän suojelumääräyksen puitteissa maisemavaurioiden korjaamiseksi.

Hakija on esittänyt asianmukaisen ottamissuunnitelman eikä maa-aineksen ottaminen ja ottamisen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Pälkäneen kunnan rakennus- ja ympäristöjaosto katsoo, että edellä annetut lupamääräykset ovat tarpeen, jotta maa-ainestenottotoiminta täyttää maa-aineslain, ympäristönsuojelulain, vesilain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Näillä lupamääräyksillä rakennus- ja ympäristöjaosto katsoo, että Isokangas-Syrjänharjun 1E-luokan pohjavesialueella voidaan toimintaa harjoittaa vaarantamatta Kinnalan vedenottamon toimintaa tai vedenlaatua.

Toiminta ei ole maa-ainestenoton kannalta voimassa olevan kaavoituksen vastaista ja sijoittuu alueelle, joka on jo aiemmin ollut maa-ainestenoton aluetta. Maa-aineslain 3 §:n § momentin mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen. Lisäksi alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Jaosto katsoo, että Tampereen Autokuljetus Oy:n toiminta hakemuksessa esitetyllä paikalla ja menetelmillä sekä lupamääräyksissä ilmenevillä tavoilla täyttää maa-ainesluvan myöntämisen edellytykset, kun toimintaa harjoitetaan hakemuksessa ja tässä päätöksessä esitetyllä tavalla sekä noudatetaan annettuja lupamääräyksiä. Lupamääräyksissä on huomioitu maa-aineslain 11 §:ssä säädettyt asiat. Määräykset on annettu hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi ja rajoittamiseksi, ottamistoiminnan ja sen vaikutusten tarkkailemiseksi sekä valvonnan kannalta tarpeellisista toimenpiteistä. Pirkanmaan ELY-keskuksen, terveysuojeluviranomaisen Pirkanmaan liiton, Pirkanmaan maakuntamuseon ja Pälkäneen teknisen lautakunnan lausunnot on huomioitu muun muassa lupamääräyksissä ja pohjaveden tarkkailussa.

Lupamääräysten perustelut

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ottamistoimintaan myönnetään määräajaksi, kuitenkin enintään 10 vuodeksi, ellei ole erityisiä syitä pidemmälle toiminta-ajalle. Lupa on myönnetty sille kokonaisottomäärälle, jonka hakija on esittänyt. (Määräys 1)

Ottamis- ja kaivualueen asianmukaisella merkitsemisellä edesautetaan luvanmukaista ottamista ja sen valvontaa. Toiminnasta ilmoitettavien kyltein pyritään parantamaan alueella ja sen läheisyydessä liikkuvien turvallisuutta. Puomi rajoittaa asiattomia oleskelua alueella. Määräys on annettu maa-aineslain 11 §:n perusteella haittojen välttämiseksi ja rajoittamiseksi. Alkutarkastuksessa tarkistetaan, että lupamääräysten edellyttämät ennen ottotoiminnan aloittamista vaadittavat toimenpiteet on tehty. (Määräykset 2 ja 3)

Ottamistoiminnan ja jälkihoidon järjestäminen sekä haittojen ennaltaehkäisy ja rajoittaminen edellyttävät, että toiminnasta on vastuussa riittävän ammattitaitoinen henkilökunta. Määräys on annettu myös valvonnallisista syistä. (Määräys 4)

Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa vaikutuksista pohjavesiin. Säännöllisesti suoritettavat pohjaveden tarkkailut ovat tarpeen toiminnan vaikutuksien ja mahdollisen pilaantumisen havaitsemiseksi ajoissa. Tarkkailemalla pohjavesiä varmistetaan lupamääräysten riittävyys sekä se, etteivät maaperään mahdollisesti joutuneet öljyt tai muut haitta-aineet pääse pilaamaan alueen pohjavettä. (Määräys 5)

Määräyksellä pyritään ehkäisemään lähiympäristölle toiminnasta aiheutuvia pöly- ja melupäästöjä. (Määräys 6)

Maaperän sekä pinta- ja pohjavesien likaantumiseriskiä aiheuttavat etenkin maa-ainesten ottamisalueiden työkoneissa käytetyt polttoaineet ja niiden varastointi sekä käsittely. Maa-ainesten ottamispaikat eivät sovellu romujen tai muiden jätteiden säilyttämiseen tai työkoneiden huoltamiseen. Polttoaineiden, kemikaalien ja jätteiden käsittelystä ja koneiden säilytyksestä sekä öljyvahinkoihin ja muihin onnettomuuksiin varautumisesta on määrätty maaperän ja pinta- ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. Pilaantuneen maaperän puhdistamistapauksissa ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisena. (Määräykset 7, 9, 10 ja 11)

Maa-ainelain 5 a § ja 16 b § mukainen määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta. (Määräys 8)

Määräys 12 on tarpeen, jotta toiminnan mahdollisia haittoja voidaan vähentää.

Toiminta-ajoista on määrätty aiheutuvan haitan vähentämiseksi. Toiminta-ajat poikkeavat hakemuksen mukaisista ja niissä on huomioitu yhdenvertaisuus muiden alueen maa-ainelupien kanssa. (Määräys 13)

Alueen jälkihoitoa koskevien määräysten tavoitteena on sopeuttaa ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan sekä edistää jälkikäytön turvallisuutta ja turvata pohjaveden määrä ja laatu. Alueelle ei saa muodostua luvatonta maankaatopaikkaa eikä jätteiden sijoittaminen alueelle ole sallittua. Rintausten tulee olla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loivia. (Määräykset 14 ja 15)

Lupamääräys on annettu valvonnallisista syistä. Kun maa-ainesten ottaminen on päätynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, alueella toteutetaan lopputarkastus valvontaviranomaisen määräämällä tavalla. Tarkastuksella tarkastetaan, että ottoalueen jälkihoito on suoritettu luvan edellyttämällä tavalla. (Määräys 16)

Luvanhaltijalla on maa-ainelain mukainen maa-ainesten määriä koskeva ilmoitusvelvollisuus. Ottomäärät voi ilmoittaa valtakunnalliseen NOTTO-järjestelmään sähköisesti. (Määräys 17)

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa asti 18.3.2030 asti.

Päätöksen täytäntöönpano

Maa-ainelain 21 §:n mukaan ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Sovelletut oikeusohjeet:

Maa-ainelaki (555/1981): 3, 4, 5, 5 a, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 23 a §.

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005): 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 §.

Jätelaki (646/2011): 12, 13, 29, 72, 118, 121, 122 §.

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012): 24 § (siirtoasiakirjaan merkittävät tiedot ja niiden vahvistaminen)

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)

Pälkäneen kunnan maa-ainestaksa, ympäristölautakunta 30.5.2017

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Ote päätöksestä:

Tampereen Autokuljetus Oy, Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan maakuntamuseo, terveydensuojeluviranomainen ja Pälkäneen kunnan tekninen lautakunta

Ilmoitus päätöksestä:

Asianosaiset, joille on erikseen annettu tieto lupahakemuksesta sekä muistutuksen ja mielipiteen jättäneet.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan maa-aineslain 19 §:n mukaisessa järjestyksessä Pälkäneen kunnan virallisella ilmoitustaululla.

Käsittely-, tarkastus- ja valvontamaksut

Maa-aineslain mukaisista maksullisista suoritteista määrätään Pälkäneen kunnan maa-ainestaksassa.

Tästä päätöksestä peritään $(0,015 \text{ €} \times 100\,000 \text{ k-m}^3 + 400 \text{ €}) = 1\,900,00 \text{ €}$.

Maksuun lisätään suoritetusta katselmuksesta 300 €.

Maksuun lisätään kuulemisista ja kuulutuksista $(300 \times 2) = 600 \text{ €} + (13 \times 40 \text{ €}) 520 \text{ €} = 1\,120 \text{ €}$.

Luvanhaltijalta peritään vuosittain maa-aineslupaan liittyvää valvontamaksua kulloinkin voimassa olevan taksan mukaisesti (MAL 23 §). Pälkäneen kunnan maa-ainestaksan mukaan luvanhaltija on velvollinen maksamaan ensimmäisen vuotuisen valvontamaksun ennen ottamistoimintaan ryhtymistään ja seuraavat valvontamaksut vuosittain kunnan määräämänä ajankohtana.

Ottamistoiminnan valvontamaksu toukokuusta 2024 alkaen peritään maa-ainestaksan mukaisesti. Valvontamaksu loppuvuodelle on 738,90 €.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen (MAL 20 §).

Valitusosoitus on päätöksen liitteenä

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.